

Datum

2019-09-11

Vår referens

Ida Thell

Utredningssekreterare

ida.thell@malmö.se

Tjänsteskrivelse**Granskning av arbetsmarknadsinsatser
GYVF-2018-5167****Sammanfattning**

Under 2018 granskade revisorskollegiet och PwC de kommunala arbetsmarknadsinsatserna i Malmö och gjorde bedömningen att gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden delvis säkerställer att det finns en ändamålsenlig styrning och ledning, samverkan och uppföljning av dessa insatser. Ärendet skickades på remiss till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden som behandlade ärendet vid sammanträdet i februari 2019. I nämndens yttrande beskrivs vilka åtgärder nämnden avsåg att vidta med anledning av de synpunkter och rekommendationer som framkommit i PwC:s rapport.

I detta ärende har gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden fått i uppdrag att redovisa en uppföljning av de ovan nämnda åtgärderna. Föreliggande yttrande avser redovisa vilka åtgärder som vidtagits samt, i det fall det är möjligt, beskriva vilken effekt dessa haft i verksamheten.

Förslag till beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens förslag till yttrande och skicka detsamma till revisorskollegiet.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse GVN 2019-09-27 Förslag till yttrande över uppföljning av Granskning av arbetsmarknadsinsatser

Beslutsplanering

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2019-02-14

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2019-02-22

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2019-09-19

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2019-09-27

Beslutet skickas till

Revisorskollegiet

Ärendet

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (GVN) redovisade i februari 2019 vilka åtgärder som vidtagits med anledning av PwC:s rapport *Granskning av arbetsmarknadsinsatser*. I granskningsrapporten beskrivs att GVN delvis säkerställer att det finns en ändamålsenlig styrning och ledning, samverkan och uppföljning av de kommunala arbetsmarknadsinsatserna.

PwC:s samlade bedömning gällande nämndens arbetsmarknadsinsatser lyder enligt följande:

*Bedömningen är att gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden **delvis** säkerställer att det finns en ändamålsenlig styrning och ledning, samverkan och uppföljning av de kommunala arbetsmarknadsinsatserna. Bedömningen görs mot bakgrund av att de brister som tidigare identifierats rörande det kommunala aktivitetsansvaret kvarstår. Ett omtag har gjorts men förbättringar behövs ännu kring bl. a. struktur för arbetet och uppföljning av insatsernas effekter. Nämndens mål kring KAA uppnås ej. Vidare kan konstateras att målstyrningen inom verksamhetsområdet har utvecklats sedan granskningen 2016. Rörande samverkan bedömer vi att brister föreligger som försvårar en ändamålsenlig samverkan inom arbetsmarknadsområdet. Dessa brister påverkas av nämndens problem med SFI-verksamheten.*

Med anledning av ovanstående bedömning vidtog GVN ett antal åtgärder, bland annat gällande det kommunala aktivitetsansvaret. Föreliggande yttrande är en uppföljning av dessa åtgärder och även en redovisning av ytterligare åtgärder som vidtagits sedan februari. Nämndens yttrande innehåller även, i de fall det är möjligt, en redogörelse för vilka effekter åtgärderna haft i verksamheten. Eftersom det gått kort tid sedan en del av åtgärderna vidtogs är det i vissa fall för tidigt att uttala sig om effekter. Flera åtgärder förväntas även ha långsiktiga effekter och kommer följas upp i ordinarie mål- och uppföljningsarbete samt inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet på förvaltningen.

Uppföljning av åtgärder gällande det kommunala aktivitetsansvaret

Avseende utvecklingen av mål- och resultatstyrning för det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) har nu en modell för nivåbedömningar och progressionsmätningar tagits fram. Modellen syftar till att mäta hur omfattande stödbehov målgruppen har och hur långt de står ifrån att påbörja studier eller komma i arbete. I förlängningen syftar nivåbedömningarna till att kunna mäta individernas progression under den tid de tar del av åtgärder inom verksamheten eller tar del av externa åtgärder. Nivåbedömningarna har möjlighet att bidra till en tydligare bild av målgruppens behov och sammansättning. Från och med halvårsskiftet 2019 arbetar enheten för KAA med att dokumentera nivåbedömningar. Dessa förväntas kunna användas för att följa upp verksamhetens resultat för läsåret 2019–20.

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen har inom ramen för utvecklingen av det systematiska kvalitetsarbetet ett pågående arbete med att ta fram en struktur för en lägesrapport liknande den som används för uppföljningen av gymnasieskolan. Lägesrapporten för KAA kommer att tas i bruk för uppföljning av läsåret 2019-20. Lägesrapporten fokuserar på det lagstadgade uppdraget och verksamhetens framtagna processbeskrivning för arbetet, där följande fyra huvudsakliga delar ingår:

- uppsökande arbete gentemot målgruppen,
- kartläggning av individens behov,
- utslussning till relevanta insatser, samt
- uppföljning, på individ och verksamhetsnivå.

Utifrån analysen i lägesrapporten tas en åtagandeplan fram, vilken innehåller prioriterade åtaganden för det kommande året/låsåret med indikatorer för uppföljning. Åtagandeplanen innehåller planerade aktiviteter för utveckling, plan för genomförande, tid för uppföljning och utsedd ansvarig funktion. Dokumentationen är i första hand ett stöd för verksamhetens eget utvecklingsarbete men ligger också till grund för utbildningschefens uppdragsdialog med

enhetschefen. Ett slutgiltigt beslut om lägesrapporten och dess utformning kommer tas under hösten 2019.

Uppföljning av åtgärder för stärkt samverkan

En strategisk "karta" med utgångspunkter för olika vägar för individer att komma till egenförsörjning har tagits fram i samarbete mellan gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen (GVF) samt arbetsmarknads- och socialförvaltningen (ASF). Den huvudsakliga inriktningen är att öka antalet individer till reguljära utbildningar samt att utveckla former för förberedande utbildningar och studie-/vägledningsstöd. Under våren 2019 har dialogmöten hållits mellan de båda förvaltningarna och som ett resultat av dialogmötena har förvaltningarna hittat ett gemensamt utvecklingsområde gällande behovet av utbildning för försörjningsstödstagare. GVF har identifierat och planerat för olika utbildningsvarianter som kan komma försörjningsstödstagare till del. Målet är att tillgängliggöra fler utbildningar för försörjningsstödstagare och innefattar både fler platser i reguljär utbildning och en ökning av antalet platser i yrkespaket och jobbspår. I yrkespaketet och jobbspåren kan både GVF:s och Arbetsförmedlingens utbud av utbildningar användas. En gemensam analys har gjorts kring när reguljär utbildning ska förespråkas och när istället yrkespaket/jobbspår ska förespråkas. Chefer från de båda förvaltningarna har under våren även genomfört ett arbete som förtydligar uppdraget och rollfördelningen för arbetet som bedrivs inom Ung Malmö.

GVF och ASF planerar att framöver hålla kontinuerliga dialogmöten utifrån identifierade frågeställningar och för löpande operativ avstämning. Vidare bjuds representanter från GVF in till dialogmöten med ledningsgrupperna för arbetsmarknadsavdelningen på ASF och stadskontorets avdelning för omvärld och näringsliv. Dialogmötena ger möjlighet till kontinuerliga avstämningar i gemensamma frågor.

För att utveckla KAA-UngMalmö samverkan med gymnasieskolor, både kommunala och fristående, har bland annat gemensamma nätverksträffar hållits. Dessa har i syfte att bidra till att utveckla ett systematiskt och strukturerat samarbete. Det har bland annat utmynnat i att KAA-UngMalmö ska vidareutveckla samverkan med gymnasieskolor, både kommunala och fristående, kopplat till övergångar till och från KAA av de ungdomar som gör avbrott från gymnasiet. En stärkt samverkan ska även bidra till en utveckling av varierande och flexibla studiemöjligheter för ungdomarna.

Inom ramen för plattformen UngMalmö har samverkan utvecklats kring följande;

- rutiner har utvecklats för kontakter och övergångar har tagits fram,
- gemensam bemanning med personal från ASF och GVF på enheterna för ekonomiskt bistånd,
- en enhetschef inom ekonomiskt bistånd har knutits till UngMalmö styrgrupp,
- en gemensam kommunikationsplattform.

Samverkan har också påbörjats mot andra kommunala verksamheter, t.ex. fritidsförvaltningen och grundskoleförvaltningen. Syftet är att utveckla tydliga rutiner för t.ex. det uppsökande respektive det slussande arbetet samt i viss mån även kring förebyggande insatser.

Framöver kommer arbetet med den strategiska överenskommelsen mellan Malmö stad och Arbetsförmedlingen ha fokus på effekter av pågående omorganisation av Arbetsförmedlingen.

Under hösten 2019 kommer indikatorer ses över och att arbete med att prioritera bland dessa pågår för att säkerställa görbarhet och leveransfokus. Vidare ska näringslivsperspektivet stärkas och förtydligas då det är en viktig part i det hållbara utvecklingsarbetet gentemot fler Malmöbor i studier och arbete.

De båda Dua-överenskommelserna, Dua Unga respektive Dua Nyanlända, ingår som delar i den övergripande strategiska överenskommelsen mellan Malmö Stad och Arbetsförmedlingen. Syftet är bland annat att antalet bristyrken i Malmö ska bli färre, andelen arbetslösa Malmöbor som börjar arbeta eller studera ska öka, fler med försörjningsstöd ska bli självförsörjande genom arbete, studier eller annan försörjning samt att andelen elever och vuxenstuderande med fullföljd gymnasieutbildning i Malmö ska öka. Enligt den lokala överenskommelsen om fördjupad samverkan om nyanländas etablering mellan Malmö stad och Arbetsförmedlingen i Malmö skall parterna verka för att långsiktigt korta etableringstiden till två år. En reviderad överenskommelse godkändes av GVN i februari 2019.

Unga med funktionsnedsättning som även innebär nedsatt arbetsförmåga har särskilt svårt att etablera sig i arbetslivet och möter ofta hinder i övergången från utbildning till arbete. Sedan juni 2019 ingår GVF i arbetet med ESF-projektet *Samstart* i samarbete med Arbetsförmedlingen. Förvaltningen bidrar med personella resurser i projektet och ingår i såväl operativ verksamhet som lokal styrgrupp. Syftet med projektet är att utveckla modeller och strukturer som kan underlätta etableringen i arbetslivet för unga med funktionsnedsättning och unga i behov av samordnat stöd.

Uppföljning av åtgärder inom vuxenutbildningen

Förvaltningen strävar efter att erbjuda en vuxenutbildning som ger alla möjlighet att stärka sin ställning på arbetsmarknaden och har därför har skapat ett bredare utbud av studieformer och studietakt. För vuxna som kombinerar arbete med studier är en hög grad av flexibilitet gällande studieform och studietakt en framgångsfaktor. Under 2019 har de flexibla lösningarna inom vuxenutbildningen blivit fler vilket har förbättrat likvärdigheten.

Ytterligare studiealternativ ska fortsätta att utvecklas där arbetsförberedande insatser och studier i olika former kombineras med praktik och anställning. En organisation skapas för att på ett systematiskt sätt bygga och upprätthålla relationerna mellan utbildningar och branscher. Utifrån samarbete med stadskontorets näringslivsavdelning och arbetsförmedlingen har ett antal branscher/yrkespaket valts ut för fördjupat samarbete med start av utbildningar hösten 2019.

En satsning som förväntas korta vägen till arbete för många Malmöbor är sfi-handlingsplanen som bland annat innebär att sfi-elever i större omfattning kartläggs gällande förkunskaper och erfarenheter. Tillsammans med arbetsmarknadsenheten på arbetsmarknads- och socialförvaltningen initieras under hösten 2019 en revidering av sfi-handlingsplanen. Arbetet är en gemensam process som förväntas slutföras tidigt 2020.

I augusti 2019 startas vägledande orienteringskurser parallellt med sfi-studier.

Orienteringskurserna har som syfte att förbereda eleverna inför vidare studier. Detta innebär att samtliga yrkesvuxutbildningar som förvaltningen erbjuder eleverna presenteras av utbildningsanordnare och branscher. Även fler utbildningar som kombinerar yrkesutbildning med sfi eller svenska som andraspråk har startats. För att sfi-elever i högre omfattning ska nå målen för sin utbildning och gå vidare till grundläggande vuxenutbildning erbjuds

matematikundervisning parallellt med sfi. Förberedande utbildningar i form av exempelvis orienteringskurser har organiserats så att de på ett bättre sätt förbereder eleverna för reguljära yrkesvuxstudier.

Det finns ett utvecklat samarbete mellan vuxenutbildningens yrkesutbildningar och yrkesbranscherna. Samtliga yrkesutbildningar inom vuxenutbildningen har idag branschråd kopplade till utbildningen där både utbildningsanordnare, arbetsgivare, fackförbund och elever finns representerade. Ett antal nya branschråd har byggts upp under våren 2019 då det tidigare inte funnits för samtliga yrkesutbildningar inom Malmös vuxenutbildning. Tillsammans diskuterar man aktuella frågor och lyfter förbättringsområden. Ett tätt samarbete med branschen är även en förutsättning för att kunna erbjuda en kvalitativ APL (arbetsplatsförlagt lärande) till alla elever.

Vuxenutbildningens studie- och yrkesvägledningsorganisation bedriver större delen av sin verksamhet inom ramen för Vägledningscentrum (VLC). VLC:s uppgifter spänner över ett stort antal uppdrag för att informera Malmöbon och stödja den vuxenstuderande. Den roll studie- och yrkesvägledningen har för att möjliggöra väl underbyggda val hos den stora grupp av elever som påbörjar sina vuxenstudier med sfi eller grundläggande kurser är central. Vägledarnas uppdrag har förändrats under perioden och fokus för studie- och yrkesvägledningen har flyttats från allmän information till vägledning individuellt och i grupp i syfte att fånga upp respektive individs erfarenheter och mål så att denne snabbare ska få möjlighet till självförsörjning. Studie- och yrkesvägledningen har placerats på skolenheterna i syfte att låta rektors / skolenhetens utmaningar vara en del av studie- och yrkesvägledningens uppdragsbeskrivning.

Inom särskild utbildning för vuxna har flera satsningar inom studie- och yrkesvägledning gjorts under det senaste halvåret. Bland annat har studie- och yrkesvägledare tillsammans med pedagog haft en uppsökande satsning inom daglig verksamhet där potentiella elever fått prova på testlektioner och fått information om särskild utbildning för vuxna. Satsningen har fallit väl ut och verksamheten har ett ökat antal sökande elever inför höststarten 2019. Vidare har studie- och yrkesvägledare och specialpedagog från verksamheten under våren bedrivit ett samarbete med kommunens språkintröduktion och utbildning i svenska för invandrare. Samarbetet innebär att personal från språkintröduktionsprogrammet och inom utbildning i svenska för invandrare utbildats i vilka behov denna elevmålgrupp kan ha för att bättre kunna identifiera och ta emot dessa elever eller slussa dem vidare till särskild utbildning för vuxna. Elevgruppen som studerar anpassad sfi på Lärvox har ökat och fler elever får därmed bättre förutsättningar att lära sig svenska.

De nyinrättade samverkansformerna för studie- och yrkesvägledare inom sfi och komvux på grundläggande nivå bedöms ha bidragit till att en ökad andel sfi-elever fortsätter sina studier. Samverkan innebär bland annat att studie- och yrkesvägledare inom sfi genomför ett avlämnande möte för samtliga sfi-elever vid utbildningens slut. Studie- och yrkesvägledningen vid övergången mellan sfi och grundläggande vuxenutbildning bedöms tillsammans med den ökade tillgången på studie- och yrkesvägledare och den uppsökande verksamheten av elever som inte kommer till uppstart leda till att en ökad andel elever fortsätter sina studier efter avslutad sfi.

Vuxenutbildningen har infört en tätare uppföljning av elevnärvaro. Elevuppföljningen innebär att lärare under hösten 2019 ringt upp de elever varit frånvarande från undervisningen. Insatsen har lett till att elevnärvaron ökat och en ökad lärarkontakt för eleverna. Elevnärvaron har ökat vilket lett till att fler elever klarar sina kurser och att fler väljer att studera vidare efter sfi.

Förvaltningen har påbörjat ett arbete med att utveckla skolformsövergripande systemstöd för

sammanhållen planering och uppföljning av elevens måluppfyllelse. En central del i detta är utvecklandet av en fördjupad individuell studieplan för både gymnasiet och vuxenutbildningen. En fördjupad individuell studieplan där elevens mål för sina kurser anges har som syfte att skapa förutsättningar för att eleven ska kunna nå sina mål och skapar därmed den röda tråden i elevens utbildningskedja. Målet är att både utbildningsanordnare och elev ska kunna sätta mål och följa progression. Arbetet med fördjupade studieplaner har påbörjats även om utmaningarna har varit många rörande de systemtekniska aspekterna av automatiserade uppdateringar av närvaro, betyg etcetera. En projektledare har nu tillsatts och en styrgrupp har bildats för att under 2020 fullt ut implementera såväl systemstöd som rutiner för upprättande, hantering och uppföljning av dessa ute i verksamheten.

Under 2019 fortsätter förvaltningen att följa andelen elever som fortsätter studera utifrån genomförda åtgärder.

Ansvariga

Lars Rehnberg Förvaltningschef